

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 3 (4)

IZDAN 1 NOVEMBRA 1938.

PATENTNI SPIS BR. 14344

Matić Stjepan, Zagreb, Jugoslavija.

Udesivi model za krojače.

Prijava od 26 novembra 1937.

Važi od 1 maja 1938.

Predmet ovog pronalaska je udesivi model za krojače. Svrha pronalaska je, da se pomoću ovakog udesivog modela omogućiti uzimanje tačnog otiska oblika i veličine trupa ili grudnog koša neke osobe, da bi se kasnije na tom modelu vršile probe odijela, haljine ili sl. bez prisustva dotične osobe.

Kao što je poznato, dosad je krojač prije krojenja odijela, haljine, kaputa ili sl. uzimao mjeru od dotične osobe. To »uzimanje mjere« sastojalo se od određivanja nekoliko glavnih izmjera, prema kojima se je onda u vezi sa modnom šablonom krojiio dotični odjevni komad. Razumije se, da ovih nekoliko linearnih izmjera nije moglo uz najbolju spremu krojača odprve aproksimirati jedno nepravilno tijelo, kao što je to čovječji trup, pa je zato trebalo više proba prije nego se je odijelo odn. haljina definitivno šivala. Da su te probe dugotrajne i neugodne, te skopčane sa gubitkom vremena i za krojača i za naručitelja, to je općenito poznato. A da usprkos tih proba gotovo odijelo često nije onako kako bi trebalo da bude i to je poznato a i jasno, kad se uzme da krojač mora prema grubim zabilješkama kredom da kasnije udešava i ispravlja greške, a da sve to ne može da kontrolira, jer mu dotična osoba ne stoji uvijek na raspolaganje.

Udesivi model prema pronalasku predstavlja jedan dovoljno kruti sistem, čiji se oblik može mijenjati, pa se pomoću njega može uzeti tako reći otisak tijela neke osobe, za koju će se izradivati odjeća, pa se sve probe, koje su se prije pravile na dotičnoj osobi obavljaju sada sa ovim modelom. Model je uvijek, u radioni, uvijek

na raspolaganju, pa se pomoću njega može kontrolirati svaka pojedina faza izrade. Nema gubitka vremena; krojač može da radi kontinuirano, uvijek siguran da dobro radi. I manje vješt krojač, kojemu dosad nisu davali skuplje tkanine »da ne pokvari«, može s ovim modelom jednako dobro da izrađuje odijela kao i onaj spretniji. Ovakav model isto tako je dobro upotrebljiv kod izrade muških odijela kao i ženskih haljina. Model je trajan, pa istom što je poslužio kod izrade jednog odijela, može se njime uzeti drugi otisak i raditi drugo odijelo itd.

Da bi udovoljio izloženoj svrsi napravljen je ovaj udesivi model iz dvije, iz savitljive ali neelastične žice spletene polovice, koje se pomoću prikladnih dugmeta, poteznog zatvarača ili sl. mogu međusobno spojiti u jednu cjelinu. Ove polovice su plošno simetrične kao što je i ljudsko tijelo, prema tome je jedna lijeva a druga desna, te je svaka providena otvorom za proturivanje ruke. Kako je pletivo napravljeno od neelastične žice ili sl., to se ono na zgodan način može lijepo prilagoditi tijelu, tako da kad se s njega skinu i ponovno sklope dobivamo vjernu kopiju čovječjeg trupa s kojega je skinut. Da se otkloni opasnost deformiranja ovakog gotovog modela uslijed nepažnje, može se nakon otiskivanja šuplji model iznutra poduprijeti priječkama i postaviti na prikladan stalak. Kako ovo pletivo mora bit i što plosnatije, da bi što bolje prilieglo uz tijelo i dalo što vjerniji otisak, to ono svrsishodno nije napravljeno običnim ispreplitanjem žica, iz čega bi rezultirale kvрге, nego je ta žica spojena u pletivo pomoću plosnatih stezalj-

ka ili prstenova. A radi zaštite osobe i ev. tkanine kod probe od ozljeđivanja i sl. prevučena je žica pamukom ili sl., te svrsishodno opletena.

Razjasnićemo pobliže predmet pronalaska na jednom primjeru izvedbe, koji je prikazan na priloženom nacrtu. Tu je:

Sl. 1 pogled sprijeda na nesastavljeni model na osobi prije uzimanja otiska,

Sl. 2 pogled sprijeda na sastavljeni model nakon otiskivanja; radi jasnoće nije nacrtana ledna strana,

Sl. 3 u većem mjerilu detalj spajanja pojedinih gajtana,

Sl. 4 isto izvedeno pomoću opšivanja.

Kako se vidi iz slika, obje polovice modela, lijeva i desna, radene su simetrično i sastoje se iz pojedinih opletenih žičnih gajtana 1, koji se protežu u uzdužnom smjeru, te su međusobno naizmjenično spojeni pomoću prstenastih stezaljka 2, tako da nastaju očice i time čitav sistem dobiva izgled mreže. Kako to odgovara pojedinim dijelovima čovječjeg trupa, ta je mreža mjestimično razvučena, drugdje zbijena, a naročito je nabrana oko vrata, pazuha i ramena. Ovako prethodno kod izrade formirani model prilagođuje se potpuno obliku trupa neke osobe daljnim jednoliko izvađanim stezanjem ili razvlačenjem očica, što izvodi krojač kod uzimanja otiska, kako ćemo to kasnije vidjeti. Gajtani 1 sastoje se od žičnog jezgra 1a iz neelastične, savitljive žice, kao što je na pr. obična željezna, bakrena ili sl. žica, i iz pamučnog ili sl. ovoja 1b, a sve skupa je radi veće trajnosti na poznati način opleteno kancem, tako da mreža kao cjelina pretstavlja jedan kruti sistem, koji se daje formirati, te koji zadrži formiranjem dobiveni oblik. Namjesto pomoću prstenčića mogu se gajtani spajati međusobno opšivanjem 3 kao na Sl. 4. Polovice modela spajaju se međusobno u cjelinu pomoću plosnatih dugmeta 4 ili na koji drugi prikladan način kao na pr. poteznim zatvaračem. Da kod proba ne bi tkanina zapinjala o ova dugmeta odn.

zatvarač, mogu se ova prekriti vrpcom 5 (crtkano na Sl. 2), dok se sam gotovi model može iznutra upeti, na pr. izvlačivim prečkama, i posaditi na neki stalak, tako da i uz nepažljivi postupak zadržava model trajno svoj oblik.

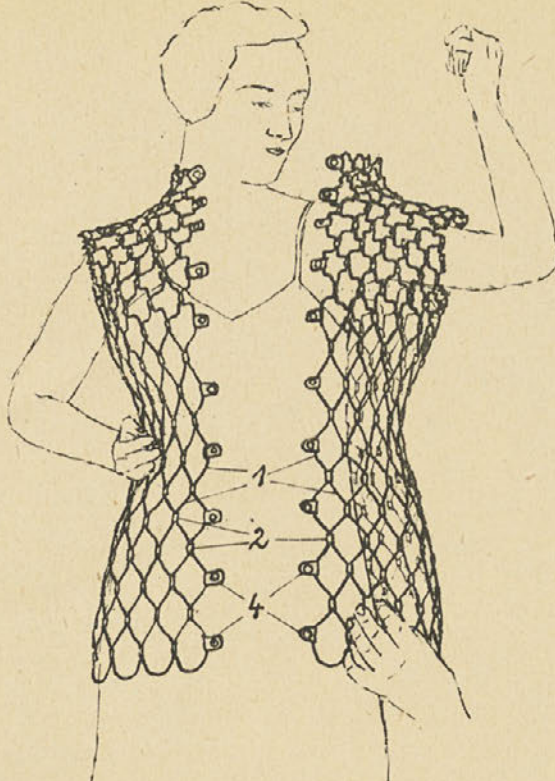
Način upotrebe ovog udesivog krojačkog modela je slijedeći: Prema korpulentnosti osobe, čija se mjera uzimlje, prethodno se njegove polovice rastegnu ili skupe i to potezanjem ili tlačenjem na spojna mjesta 2 odn. 3. Polovice se tada navuku na dotičnu osobu i skopčaju se na ledima. Zatim se počevši od vrata pa na niže i prema naprijed očice prema potrebi sabiru ili šire, da bi se potpuno priljubile uz tijelo, a završava se prednjom stranom i zakapčanjem prednjih dugmeta. Pošto je ovako uzet otisak, model se raskopča sa osobe, zatim se ponovno zakopča, te ev. postavi na stalak i upne razvlačivim ili sl. prečkama na tom stalku. Ovako dobiveni model je vjerna kopija trupa dotične osobe i može uz malo pažnje da posluži za praktički neograničen broj proba.

Patentni zahtevi:

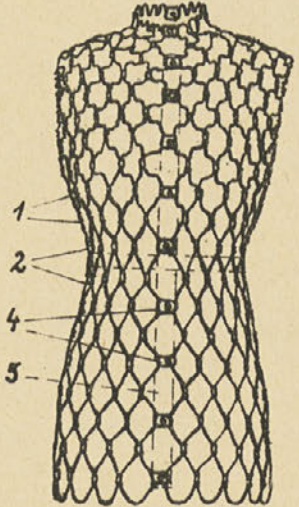
1) Udesivi model za krojače, naznačen time, što se sastoji iz dvije plansimetrične polovice iz žičnog ili sl. pletiva, prikladnog za uzimanje otisaka čovječjeg trupa, a koje se pomoću dugmeta, poteznog zatvarača ili sl. mogu međusobno sastaviti u jednu cjelinu.

2) Udesivi model za krojače po zahtjevu 1, naznačen time, što se žičani gajtani (1) sastoje iz metalnog jezgra (1a) i pamučnog ili sl. omotača (1b), te što su uzduž položeni gajtani spojeni naizmjenično međusobno pomoću prstenastih stezaljka (2) ili sl., ili su na mjestu sastava opleteni.

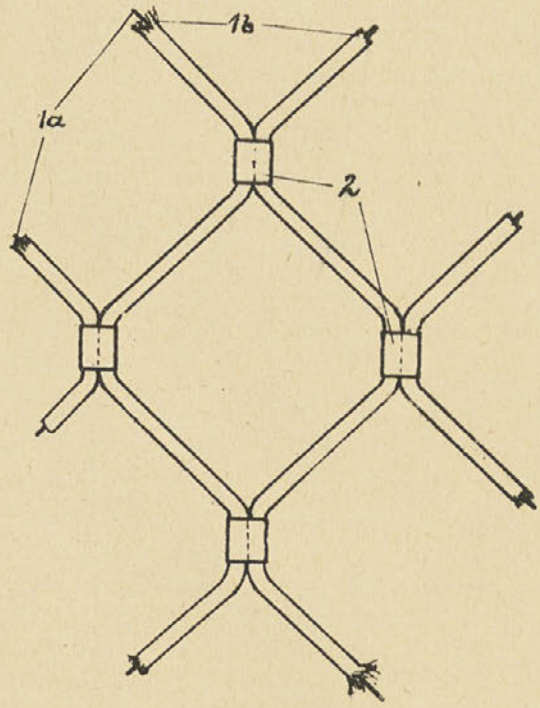
3) Udesivi model za krojače po zahtjevima 1 i 2, naznačen time, što se gotovi model podupire iznutra izvlačivim ili sl. prečkama, te se postavlja na stalak.

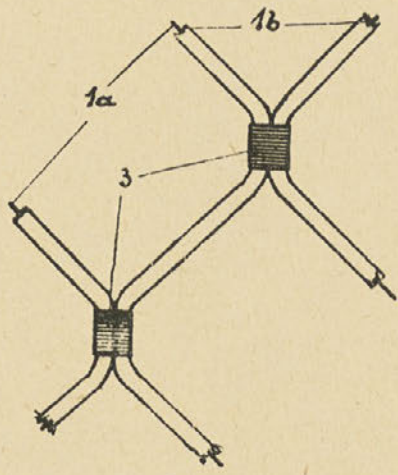
Sl. 1

Sl. 2

Sl. 3

Sl. 4

